

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

29. An pœnitens teneatur reiterare confessionem factam bona fide cum
Confessario ignorante, licet peccaverit Sacerdos, nisi bona fide excusetur?
Et an in casu ignorantiae proprj Parochi possit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

rum argumentorum pendere ex ratione peculiaris, quæ est in Sacramento: quam rationem ponderavit Concilium Tridentinum illo cap. 7. ad probandam hanc doctrinam his verbis. Quoniam igitur natura, & ratio iudicij illud exposcit ut sententia in subditos dumtaxat feratur: persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti absolutio-nem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem, &c. In quibus verbis totum hoc reducitur ad rationem iudicij, quæ propria est huius Sacramenti, ac non aliorum. Quare sicut ex eo quoddam Sacramentum matrimonij includat contractum humanum, subdit conditiones contractum, atque adeo ejus valor requirit habilitatem contrahentium, quæ tolli aut poni potest ab Ecclesia: si hoc Sacramentum, quia iudicium quoddam est, requirit superioritatem & subditos, qui ab Ecclesia dari vel auferri possunt. Unde verba Christi, licet universaliter videantur sonare potestatem, eo tamen ipso, quod datur potestas ad absolvendos subditos per modum iudicij, intelligitur data respectu subditorum, qui legitimi subditi sint. In aliis vero Sacramentis quæ non exercentur per modum iudicij non pendet eorum valor à prohibitione, vel permissione Ecclesiæ, quia validè exercentur etiam circa non subditos.

17. Petes tamen: quomodo ex verbis Christi colligat Ecclesia, Sacerdotes non accipere totam potestatem iudicariam expeditam in sua ordinatione: possent enim tunc heri iudices absque ulla dependentia ab Ecclesia in usu valido suæ jurisdictionis: sicut sunt medici ad curandos infirmos per unionem absque tali dependentia ab Ecclesia. Respondetur id totum colligi ex ratione iudicij: nam iudex, qui non est merus arbiter, cuius sententia non obligat propter auctoritatem iudicis, sed propter pactum litigantium, qui promiserunt illam observare, debet habere potestatem obligandi, atque adeo debet esse Superior eorum, quibus jus dicit, ut possit eos ligare, unde optimè inferitur non posse proferri sententiam nisi in subditos. Aliunde autem pro certo supponitur, non esse omnes & singulos Christianos subditos singulorum Sacerdotum ex Christi institutione: hoc enim perverteret Hierarchicum ordinem, quem Christus in sua Ecclesia reliquit: in qua voluit alios esse superiores, alios inferiores: si autem omnes Sacerdotes ex sua ordinatione haberent omnes Christianos sibi subditos, jam omnes Sacerdotes essent iudices supremi, & Principes æquales absque ulla subordinatione, quod esset omnino contra totum Ecclesiasticum ordinem.

18. Et hæc omnia supradicta docet doctus Pater Joannes de Lugo de Sacrament. Pœnitent. disp. 5. sect. 2. num. 16. & seq. Joannes Molanus in Comp. Theol. pract. 1. cap. 11. conclus. 1. numer. 2. & communiter omnes Theologi & Casuist. Et ideò cavendum est à supradicta sententia Croufers. Unde Gregorius XV. in Declaratione 12. super Bullam latam Nonis Februarij 1622. quæ incipit Inscrutabili, statuit Confessariis non approbatis confessiones factas esse nullas, ut rectè observat novissimè Zambellus in Reper. Mor. verb. Confessor. quoad auctoritatem, n. 5. & docet etiam novissimè Franciscus Zipæus in Consultationibus Canonice, lib. 5. tit. de Pœnit. & Remiss. consubr. 2.

19. Unde pro Coronide huius resolutionis non desinam hic apponere verba P. Theauri in pract. de pœnit. part. 2. verb. absolutio Sacramentalis,

cap. 2. ubi sic ait: Amplia hæc conclusionem, ut procedat, etiam si pœnitens bona fide confiteatur non approbato, seu alieno Sacerdoti sine licentia competente; vel Sacerdos etiam bona fide illum audiat & absolvat: nam etiam tunc non perficitur Sacramentum; quia hæc irritatio actus non est pœnalis, sed diffinitiva, & ex natura rei, ob defectum jurisdictionis, sine qua non potest perfici hoc Sacramentum: ut Trident. c. 7. sess. 14. de Sacram. pœnit. text. in cap. dudum 54. de elect. & ibi Glossa, & Doctores communiter in verb. decepta. Unde talis confessio iteranda est habenti jurisdictionem circa illum. Joannes Andreas in d. cap. dudum. Abbas ibi n. 20. Navarrus in cap. placuit, de pœnit. dist. 6. num. 180. qui ponunt exemplum, si quis confiteatur Parocho intruso. Hucusque Theaurus: qui tamen optimè observat Sacerdotem sine approbatione absolventem non incurtere aliquam censuram, vel irregularitatem.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 5. Ref. 17.

RESOL. XXVIII.

An qui bona fide confitetur cum Confessario valde ignorante, teneatur postea confessionem iterare? Et deducitur, quod quando quis integrè confessus est peccatum, quod fecit, dubitat tamen esse mortale, quamvis enim Confessor simili dubio teneatur non est confessio iteranda illius peccati, si postea alteruter doctior factus, aut aliis consultis, novit id peccatum esse mortale, nisi aliunde confessio fuerit irrita? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 120. aliis 121.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Vasquez in 3. part. tom. 4. q. 93. art. 3. dub. 1. n. 2. quia bona fides amplius efficere non potest, quam excusare à culpa pœnitentem accedentem ad Sacerdotem ignorantem.

Sup. hoc in duabus Ref. seqq. & infra lege Ref. 38. quamvis ejus doctrina sit pro articulo mortis.

2. Sed contrariam opinionem tuetur Henriquez lib. 2. de pœnit. cap. 14. numer. 5. ubi sic asserit. Qui bona fide confitetur ignoranti, quem postea novit necesse distinguere inter mortalia, & venialia, non videtur cogendus iterare confessionem, quia ille potuit, & voluit bene dispositum absolvere, quamvis defecerit in prudentia circa medicinam, & satisfactionem imponendam. Ita ille, & post illum Sanchez in summ. tom. 1. lib. 1. cap. 10. numer. 69. sic asserens. Quando pœnitens integrè confessus est peccatum quod fecit, dubitabat tamen, an esset mortale. Quamvis enim Confessor simili dubio teneatur, non est iterum confessio illius peccati repetenda, si postea alteruter doctior factus, aut aliis consultis novit id peccatum esse mortale, nisi aliunde confessio fuerit irrita, ut quia data opera quaesivit ille Confessorem ignorantem, ac sufficientem ad ejus confessionem excipiendam. Sic Sanchez, & ego.

Sup. hoc in Ref. 2. not. præterea lege §. Ex his, & infra Ref. 137. post meum, à veris, qui tamen, & pro data opera contenta in fine huius Ref. in Ref. 2. not. primæ huius Ref. §. Notandum.

RESOL. XXIX.

An pœnitens teneatur reiterare confessionem factam bona fide cum Confessario ignorante, licet peccaverit Sacerdos, nisi bona fide excusetur? Et an, in casu ignorantie proprij Parochi, possit pœnitens confiteri alteri Sacerdoti absque licentia proprij Parochi? Ex part. 4. tract. 4. & Milæ. Relol. 201.

§. 1. **N**egative respondeo, quia dicta confessio non fuit invalida, & nulla, cum actus pœnitentis

Sup. hoc in Ref. præterea

ta, & in Ref. feq. & quavis pro articulo mortis, lege tamen infra controuerfiam Ref. 32.

penitentis cogniti, ut peccata, sunt materia fufficiens abfolutionis. Ergo abfolutio fupra illam cadens erit valida, licet peccaverit Sacerdos (nifi bona fide excufetur) quia caufa infufficienter cognita tulit fententiam abfolutionis. Et ita docet Gabriel in 4. diftinct. 17. art. 2. quæft. 8. Petrus Sotus lect. 6. de confeffione. Egidius Coninch, Suarez, & alij, quos citat, & fequitur Gaspar Hurtado de Sacram. difp. 10. de pœnit. diffic. 15. quibus ego addo Francifcum Sylviu in 3. part. D. Thomæ qu. 8. art. 5. queritur 7. unde dictam confeffionem non effe repetendam docet Marcerus de Sacram. in 3. part. D. Thomæ quæft. 9. art. 1. quod ego alibi etiam docui in 3. part. tract. 4. refol. 121. Verum ego ibi pro contraria fententia adduxi Vafquez, cui nunc addo Homobonum in confult. cafuum confcient. volum. 2. part. 5. refponf. 86. Turrianum de pœnit. difp. 25. dub. 2. Victoriæ in Summa de confeffione, num. 168. & alios, quia in tali cafu abfolutio fertur à iudice, caufa infufficienter cognita. Ergo, &c. unde utramque opinionem probabilem effe exiftimo.

Quæ hic eff. Ref. antecedens.

Sup. hoc in Ref. 1. post feq. & in tom. 1. tr. 1. ex Ref. 39. §. Sextus cafus.

2. Non definam etiam hic obiter adnotare in cafu ignorantia proprij Patrochi permitti penitentibus confiteri alieno Sacerdoti abfque licentia proprij, ex cap. placuit 9. quæft. 2. de pœnit. dift. 6. Ita Vafquez in 3. part. tom. 4. q. 93. art. 2. dub. 3. Navarrus, & Medina, quos citat, & fequitur Hurtado ubi fuprà diffcult. 11. quod intelligendum effe, quando Parochus effe aded ignorans, ut confeffio illi facta fi nulla, aut illicita, ratione ignorantia ipfius, fecundum posteriorem opinionem, quam fuprà pofuimus, & etiam intelligitur quando non effe alius Sacerdos, qui ex privilegio, aut aliter habeat iurisdictionem delegatam.

Sup. hoc in Ref. 1. post feq. §. 1. prope finem verf. Alij addunt.

3. Verum his non obftantibus Sotus in 4. dift. 18. q. 4. art. 2. & Canus Bellet. de pœnit. punct. 5. docent in tali cafu non permitti penitentibus confiteri alieno Confefario abfque licentia proprij; fed noftra opinio effe probabilior. Vide Hurtadum loco citato.

RESOL. XXX.

An confeffio facta Sacerdoti ignoranti ea, qua communiter fcire tenetur, fit invalida, & iteranda, & peccet talis Sacerdos illud Sacramentum ministrans?

Et an fi penitens confiteatur Sacerdoti fic ignorantis, ejus ignorantiam advertens, peccet mortaliter?

Et inferitur, quod quamvis penitens confiteatur ali- quod peccatum ut veniale, quod verè fit mortale, non tenetur poftea penitens iterum confiteri tale peccatum: quia non effe de effentia hujus Sacramenti, ut Sacerdos & penitens cognofcant totam gravitatem culpa. Ex part. 5. tract. 14. & Milc. 2. Ref. 22.

Sup. hoc in duabus Ref. precedentibus, & quavis pro articulo mortis, lege tamen infra Ref. 32.

§. 1. **E**ffe invalidam docet Richardus, Sylvester, Caietanus, & Navarrus, quos citat, & fequitur Boffius in Jubil. fect. 3. caf. 2. §. 5. num. 168. quibus ego addo Petrum Ochagaviam de Sacram. tract. 2. dub. 2. Vafquez in 3. part. tom. 4. quæft. 93. art. 3. dub. 2. & ratio effe, quia ad actum iudiciale, qualis effe confeffio, requiritur cognitio caufa ex parte Confeforis, alias iudicium inane erit, nam in tali cafu abfolutio daretur à iudice caufa infufficienter cognita; & Sacerdos ita ignarus in audiendis confeffionibus ita fe habet, ac fi

ille peccata non perciperet ob furditatem; fomentum, &c. ergo. Hæc fententia effe probabilis.

2. Sed non minus probabilem contrariam effe exiftimo, quam tuetur Præpofitus in 3. part. D. Thomæ quæft. 7. de ministro Sacramenti. Pœnit. dub. 9. num. 66. Hurtado de Sacram. difp. 10. de pœnit. diffic. 15. Henriquez lib. 2. cap. 14. §. 5. Merceus in 3. part. D. Thomæ de Sacramenti. quæft. 9. art. 1. Sylvius in addit. ad 3. part. quæft. 8. art. 5. queritur 7. Didacus Nugnus ibidem dub. 4. Suarez in 3. part. tom. 4. difp. 22. fect. 6. Filliucius tom. 1. tract. 7. cap. 9. num. 254. & Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 9. diffic. 68. n. 7. ubi fic ait. [Aviendo potestad de orden y jurisdiccion, aunque faltasse ciencia al Sacerdote (aunque pecaria administrando el Sacramento) feria valido lo que hiziese, porque aqui ay materia, forma, y ministro con devida ni encion, lo qual basta para hazer verdadero Sacramento.] Sic ille, & ante illum Joan. Valerius in different. ver. fori. ver. nullitas, differ. 6. num. 1. ubi ita ait. Inferitur ex l. Barbarus, ubi effe expositus Confefarius notabiliter ignarus, nesciens distinguere inter peccatum mortale & veniale, nec alia necessaria ad dictum Sacramentum bene administrandum; fi alias communiter reputetur idoneus, quia approbatur ad confeffiones recipiendas, tali communi errore & approbatione excufari penitentem bona fide ad eum accedentem, & validari confeffionem, aded ut non teneatur dictus penitens reiterare confeffionem, etiam poftquam refcierit ejus ignorantiam. Hæc Valerius, ubi citat Gabrielem, Adrianum, Medinam, Cordubam, & D. Thomam.

3. Notandum effe tamen quod fi penitens confiteatur Sacerdoti fic ignorantis, ejus ignorantiam advertens, peccavit mortaliter, ac proinde quantum effe ex parte ipfius confeffio, fiet nulla defectu doloris & integritatis confeffionis, & in hoc cafu fequenda erit prima fententia.

4. Ex his à fortiori inferitur, quod quamvis penitens confiteatur aliquid peccatum ut veniale, quod verè effe mortale, non tenetur poftea penitens iterum confiteri tale peccatum, quia non effe de neceffitate & valore ejus Sacramenti, ut Sacerdos & penitens cognofcant totam gravitatem culpa. Tum quia quando Confefarius fcit discernere in communibus peccatis, an fint mortalia, necne, quamvis aliqua minus communia ignoret, & apprehendat ut venialia, cum fint mortalia, non effe lerupulus injiciendus in penitentem, ut teneatur hæc iterum confiteri, quia alias fequeretur quoties Sacerdos non intellexisset circumftantias mutare fpeciem, etiam fi penitens illa fufficienter declararet, poftea cognita ignorantia Confefarii à penitente, teneri iterum ea confiteri, quod onerofam nimis redderet confeffionem. Et hæc omnia docet Valerius ubi fuprà num. 4. ex Corduba, & Victoria.

5. Dicendum effe igitur abfolute, quod confeffio non effe invalida propter folum defectum scientia Sacerdotis, modò cætera adfint, quia licet Confefarius fit ignarus, fi tamen fit approbatus, & habeat iurisdictionem, adfunt materia, forma, & Minifter cum intentione; ergo fi penitens agit bona fide, & fufficienter difpofitus accedit, Sacramentum valebit. Deinde fi ejusmodi abfolveret in articulo mortis, abfolutio teneret: ergo & extra illam, quia caufus neceffitatis non facit, ut quod alioquin effe natura fua invalidum, fit propter eam validum. Neque effe fimile de Confefario, vel qui non fciret idioma penitentis, vel dormiret eo confitente,